

Remissyttranden inför revideringen av förskolans läroplan 2025 – erfarenhet och förväntan

Sakkunniggranskad artikel

Anna Sonesson^{1*}

Abstract

Inför revidering av förskolans läroplan 2025 fanns möjlighet att lämna yttrande över den remiss och det förslag som i korthet bland annat handlade om att minska barns skärmtid och att ta bort krav på användande av digitala verktyg i förskolan. Artikeln syftar till att bidra med kunskap om de resonemang som fördes fram i de 117 remissyttranden som inkom till Skolverket. Som teoretisk utgångspunkt används begreppshistoria med de analytiska begreppen erfarenhetsrum och förväntanshorisont. Resultatet visar att den erfarenhet som finns lagrad och som lyfts fram i yttrandena är mångfacetterad och baserad på kunskap från utbildning, professionell yrkesverksamhet, rekommendationer, policydokument och forskning. Det framkommer även att beprövad erfarenhet samt egen och kollektiv erfarenhet fungerar som utgångspunkt. Vidare visar resultatet att yttrandena innehåller resonemang kring olika förväntan i form av oro kring förslaget. Oron kopplas till förväntan gällande barns utveckling och lärande, jämlikhet och demokrati samt professionen. Resultatet överensstämmer med tidigare forskning där åsikter om digitalisering i förskolan skiljer sig åt och framställs som antingen positiva eller negativa.

Nyckelord

Begreppshistoria, digitalisering, förskola, läroplan, revidering

Sonesson är verksam som adjunkt inom förskollärarytbildningen vid Karlstads universitet. Förevarande artikel är en omarbetning av Sonessons självständiga arbete inom magisterprogrammet i pedagogiskt arbete med inriktning mot förskolepedagogik från 2025. Artikeln har genomgått granskning av två oberoende forskare och därefter reviderats med stöd av tidigare lärare inom magisterprogrammet.

1 Karlstads universitet

* Korresponderande författare:

Anna Sonesson

Anna.sonesson@kau.se

KAPET, 22(1), 2026, 21–38

DOI: 10.69826/kapet.2026.60697

e-ISSN: 2002-3979

© 2026 Författarna

Artikeln publiceras med öppen tillgång under villkoren i Creative Commons-licens [CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), som tillåter användning, nedladdning, distribution, länkning till och reproduktion i vilket medium som helst, förutsatt att originalverket är korrekt citerat.

Bakgrund

Hösten 2023 fick Skolverket i uppdrag att göra en översyn av förskolans läroplan bland annat gällande området digitalisering. Skolverket presenterade ett förslag att det inte längre ska vara ett krav på att använda digitala verktyg i förskolan och att förskolans utbildning i huvudsak ska vara skärmfri för barnen (Skolverket, 2024b). Om digitala verktyg används i förskolan ska det ske selektivt utifrån tydligt vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde. Skolverkets förslag innebar bland annat att begreppen digital/digitala och digitalisering skulle strykas i läroplanen samt att förskollärares ansvar för att värdera och välja arbetssätt och lärverktyg utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet skulle förstärkas. Förslaget skickades på remiss till olika huvudmän, lärosäten och organisationer. Sammanlagt fick Skolverket in 117 remissyttranden på förslaget varav 53 kom från personer/organisationer som inte direkt blev tillfrågade att lämna ett svar.

I Skolverkets konsekvensutredning avseende förslaget lyfts att läroplansförslaget kan minska användningen av digitala lärverktyg vilket riskerar att skapa större skillnader i barns möjligheter att utveckla digital kompetens och göra sina röster hörda. Förslaget kan samtidigt stärka förskollärares professionella autonomi genom ett större ansvar för val av lärverktyg. Det finns dock en risk att kompetensutveckling inom digital kompetens prioriteras ned vilket kan påverka barns lärande negativt, särskilt för barn i behov av särskilt stöd och flerspråkiga barn (Skolverket, 2024a).

Digitala lärverktyg har över tid beskrivits med många olika begrepp. Nilsen (2020) förklarar att begreppet teknologi härstammar från antikens Grekland och omfattade skapandet och den systematiska vetenskapen om skapandet, i ett och samma ord. Sedan dess har begreppet använts på många olika sätt och i dagens samhälle likställs det ofta med digital teknik. Under endast ett par decennier har den digitala framväxten bidragit till en samhällsförändring som har inneburit en rekordsnabb förändring av människors sätt att arbeta, kommunicera och interagera på. Vanliga beteckningar på digital teknologi har under den här tiden varit exempelvis digitala medier, IT, IKT, digitalisering och digitala verktyg. Nya ord och begrepp har tillkommit när människor utvecklar språket i takt med den teknologiska utvecklingen och upplever att de gamla orden inte räcker till. Den här snabba omställningen har väckt starka känslor och oro främst när det kommer till konsekvenser av barns användning av digitala teknologier då barnen ses som allra mest sårbara i samhället. Nya typer av teknologier har alltid framkallat starka reaktioner hos människor (Nilsen, 2020).

Även i förskolans läroplan finns exempel på många olika begrepp över tid. I förskolans läroplan från 1998, Lpfö98, (Skolverket, 1998) nämns multimedia och informationsteknik, men begreppens innebörd framgår inte. Lpfö98 reviderades sedan 2010 och 2016. Det specifika begreppet digitalisering nämns inte heller i den reviderade läroplanen från 2010 och begreppen multimedia och informationsteknik kvarstod.

Formuleringen var att tekniken kan användas i förskolan vilket innebar en frivillighet. Inte heller i den senare reviderade versionen 2016 nämns begreppet digitalisering.

Sveriges regering beslutade 2017 om en nationell digitaliseringsstrategi med målsättning att svensk skola ska vara ledande i världen på att ta vara på digitaliseringens möjligheter. Detta ska främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten på bästa sätt samt uppnå hög digital kompetens hos barn och elever. I bilagan till regeringsbeslutet skrivs fram att digital kompetens i grunden är en demokratifråga. Gällande barn i förskolan framkommer att tillgången på digitala verktyg bör finnas så att de kan användas när det är lämpligt. Detta innebär inte att alla barn ska ha tillgång till digitala verktyg. Det uttrycks att det vore en fördel att barnen använder digitala verktyg tillsammans med personal i förskolan (Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet, 2017). Oavsett socioekonomiska förutsättningar ska alla barn få möjligheter att använda digital teknik för att möjliggöra nya sätt att lära. Näringslivets och samhällets argument samt även Europaparlamentet, där digital kompetens är en av åtta kompetenser för ett livslångt lärande (European Commission, 2025), lyfts för att förskolan ska förbereda barn för framtiden när digitala kunskaper och förmågor är viktiga.

Läroplanen för förskolan, Lpfö18, utgick från den nationella digitaliseringsstrategin. Begreppen digitalisering och adekvat digital kompetens skrevs in i Lpfö18 som började gälla den 1 juli 2019. I del 1 står det bland annat under rubriken Kommunikation och skapande att

Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. (Skolverket, 2018, s. 9)

Förskollärare behövde alltså tolka vad digital kompetens betyder i en förskolekontext och göra professionella avvägningar och väga möjligheter och risker mot varandra (Otterborn, 2023). Olika begrepp har dykt upp i och med digitaliseringens frammarsch. Begreppen är inte helt definierade och kan alltså ha olika betydelser i olika sammanhang. Begreppet adekvat digital kompetens ingick i läroplanen från 2018 för att möjliggöra för förskolor att möta den snabba utvecklingen av digitalisering. Förståelsen av begreppet är komplicerad och beror på den lokala kontexten och förskollärares värderingar menar Walan och Enochsson (2024). Otterborn (2023) lyfter farhågor om att den snabba teknikutvecklingen kan ha inneburit att lanseringen av digitala resurser i vinstsyfte kan överskugga pedagogiska vinster, vilket kan leda till utbildningspolitiska beslut som inte är vetenskapligt baserade. En av de viktigaste förändringarna som har skett i förskolans styrdokument sedan den första läroplanen inrättades är en förstärkning av barnets roll och rättigheter. Det har blivit en förskjutning till att förskolan, i enlighet med FN:s

konvention om barnets rättigheter (UNICEF Sverige, 2018), ska anpassas till varje enskilt barn och dess behov och inte tvärtom. Detta för att stödja en optimal utveckling.

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna artikel är att bidra med kunskap om de resonemang som fördes fram i remissyttranden som inkom till Skolverket 2024 inför översynen av förskolans läroplan gällande området digitalisering. De frågeställningar som väglett analysen är:

- Vilka erfarenheter av digitalisering lyfts fram i remissyttrandena?
- Vilken förväntan framträder i remissyttrandena?

Digitaliseringens roll i aktuell forskning

I nedanstående text redogörs för tidigare studier om digitaliseringens roll i utbildning, dess många olika nyanser kring möjligheter och risker, inom olika discipliner kopplat till digitalisering, exempelvis medicinsk forskning och pedagogisk forskning.

Barns lärande

Flertalet studier med fokus på barns lärande lyfter positiva aspekter av digitalisering, ett exempel är Buskqvist m.fl. (2023) som menar att det analoga och det digitala inte står i motsats till varandra. Digitala lärverktyg kan utgöra ett komplement till övriga lärverktyg, berika förskolans miljö, skapa förutsättningar för barns utforskande och erbjuda nya sätt att undervisa på som annars inte är möjligt att observera exempelvis inom naturvetenskapen (Otterborn m.fl., 2023). Även Walan och Enochsson (2024) menar att digitala verktyg är ett bra komplement till andra verktyg men att det finns utmaningar i användandet liksom behov av utbildning i hur man använder digitala verktyg. När förskollärare och barn tillsammans söker fakta och kan göra digitala besök på platser som annars inte kan nås möjliggörs en högre kvalitet i undervisningen och barns utveckling och lärande gynnas (Wernholm m.fl., 2023). Digitala lärverktyg kan även skapa goda förutsättningar för barns möjligheter att lära och utveckla sitt modersmål exempelvis när förskolor använder digitala lärverktyg för att läsa böcker på flera språk betonar Nilsen m.fl. (2023). Således gör användningen av digital teknologi att barn lär sig bättre, snabbare, effektivare och på mer individanpassade sätt (Nilsen, 2020).

Dock lyfter tidigare forskning inte enbart positiva aspekter av digitalisering. Nilsen (2018) menar att lärplattor och appar inte främjar meningsskapande eller interaktion och att detta leder till svårigheter att etablera intersubjektivitet. Digitala läsaktiviteter kan innebära minskad social interaktion och exempelvis färre samtal om innehållet i böcker, speciellt om samtalen görs utan en deltagande pedagog (Nilsen, 2025). Hälsoaspekter

som belyses är till exempel ökning av närsynthet även om samband mellan närsynthet och skärmanvändning inte kan bevisas (Bro, 2018). Överdriven skärmanvändning bland barn i åldern 0–7 år visar att barn påverkas fysiskt, beteendemässigt och psykosocialt negativt (Li m.fl., 2020) och det uttrycks oro (Otterborn, 2023) för att ökad användning av digitala verktyg kan påverka barns hälsa och utveckling negativt. Det finns studier, exempelvis Wu m.fl. (2023), kring hur tidig digital upplevelse formar unga barns (0–12 år) hjärnor och som visar att digitalisering har både positiva och negativa effekter på barns hjärnstruktur. Att det verkar finnas samband mellan digitala medier och attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) där barn med ADHD verkar mer sårbara för att utveckla problematisk användning av digitala medier visar Thorell m.fl. (2022). Forskarna menar att digitala medier även har effekter på senare ADHD-symtom antingen på grund av specifika egenskaper hos medierna eller indirekta effekter såsom påverkan på sömn och sociala relationer. Digitala spel kan ha en negativ inverkan på barns språkanvändning och att även fysiska, materiella leksaker utöver de digitala enheterna behövs för att säkerställa barns sociala och kognitiva utveckling (Bochicchio m.fl., 2022). Sammantaget efterfrågas ytterligare forskning för att bättre förstå de komplexa samband mellan digitala medier och ADHD för att kunna identifiera effekterna av digitala aktiviteter hos barn och för att kunna förbättra och uppdatera riktlinjer och policy.

Demokrati och delaktighet

Tidigare forskning tydliggör kopplingen mellan digitalisering och demokrati. Digitalisering är en del av förskolans demokratiuppdrag där barn ges förutsättningar att vara en del av ett digitaliserat samhälle. Hur lärare ser på demokrati påverkar deras inställning till digitala verktyg, hur ofta och på vilket sätt de används i undervisningen. En inkluderande syn på demokrati innebär att digitala verktyg används för att främja barns delaktighet och inflytande och ge alla barn lika möjligheter att utveckla nödvändiga färdigheter för framtiden (Enochsson & Ribaeus, 2021). Digitalisering i förskolan ses som en viktig aspekt av demokrati i undervisningen där digitala lärverktyg påverkar barnens möjligheter till agentskap, delaktighet och förståelse för sitt eget lärande (Kjällander & Riddersporre, 2019; Otterborn m.fl., 2023). Digitala medier erbjuder en demokratisk potential som är nära förknippad med förskolans relationella pedagogiska ideal som handlar om att skapa och behålla relationer som är centrala för barns utveckling och lärande (Hernwall, 2016). Digitalisering i förskolan innebär även att barn, rektorer och lärare får verktyg för att utveckla ett kritiskt samhällsperspektiv (Kjällander, 2022; Walan & Enochsson, 2024).

Pedagogers undervisningsdesign

Det finns även tidigare forskning som intresserar sig för undervisningsdesign kopplat till digitalisering. Nilsen och Kjällander (2023) menar att digitalisering inte handlar om

mängden tid framför en skärm utan snarare om kvalitén i digitalt samspel samt det pedagogiska syftet. Digitala enheter behöver erbjuda möjlighet att bekräfta och integreras i barns intressen och knyta an till deras tidigare erfarenheter. För att barn ska bli producenter och medskapare tillsammans med varandra och verktygen behövs ett gemensamt utforskande där pedagogers stöd och utmaningar sker parallellt (Lundqvist m.fl., 2021).

Trots stort engagemang vad det gäller digitala verktyg hos förskollärare finns hinder i form av fortsatt brist på kompetensutveckling och andra resurser samtidigt som det ställs höga krav på lärarna och deras kunskap (Otterborn, 2023). Lindeman m.fl. (2021) betonar vikten av digital kompetens och pedagogiska aspekter i kombination med personlig drivkraft samt professionellt lärande och utveckling som viktiga faktorer för en framgångsrik anpassning av digitala verktyg i förskolan.

Teoretisk utgångspunkt

För att möjliggöra en nyanserad bild av de språkliga uttryck som remissyttrandena består av är studiens teoretiska utgångspunkt begreppshistoria med de analytiska begreppen erfarenhetsrum och förväntanshorisont. Begreppshistoria innefattar både ett textanalytiskt och ett historiskt perspektiv samt närmar sig historien genom språket. Målet med all begreppshistorisk analys är att undersöka vilka erfarenheter som finns investerade i de enskilda språkliga uttrycken och att vaska fram de erfarenheter och teorier som ligger nedfällda i själva begreppen (Jordheim, 2003). När gamla strukturer och institutioner ifrågasätts och nya möjligheter uppstår skapas dynamik där förändringar är möjliga. Kritik skapar kris genom att ifrågasätta och förändra etablerade ordningar och institutioner. Kris ses som ett tillstånd där avgörande beslut måste fattas vilket är en grundläggande aspekt av förändringar (Koselleck, 2004).

Enligt den begreppshistoriska teoribildningen fungerar tidigare erfarenheter som ett språkligt lager som påverkar vår syn på framtiden. Begrepp ses som definitionsmässigt flertydiga och öppna vilket speglar ett föränderligt samhälle. Utvecklingen av dessa begrepp skapar en flexibilitet som både inkluderar och exkluderar andra begrepp och innehåll i en ständigt pågående process. Begrepp får sin betydelse genom en gemensam överenskommelse om deras innebörd. Koselleck (2004) beskriver de analytiska begreppen erfarenhetsrum och förväntanshorisont som sammanflätade, beroende av varandra och där förhållandet mellan dem bestämmer hur samtiden uppfattas. Erfarenhetsrum är både de individuella och de kollektivt samlade erfarenheter av det förflutna som påverkar hur människor förstår och tolkar sin nutid. Erfarenhetsrum uppstår således i det förflutna och i denna studie innefattar de erfarenheter och den kunskap som författarna av remissyttrandena besitter och som framkommer i yttrandena. Erfarenheter och kunskap som kan kopplas till yttranden erfarenhetsrum innefattas bland annat av de styrdokument som har lyfts i avsnittet om de tidigare

historiska nedslagen. Förväntanshorisont är den framtida positiva samt negativa förväntan och oro som människor har baserat på deras nuvarande situation och tidigare erfarenheter. Förväntanshorisont uppstår i nuet och fokuserar på vad som kan bli möjligt i framtiden, alltså den förväntan och de framtidsvisioner som framkommer i yttrandena gällande begreppet digitalisering i förskolan i denna studie och som baseras på lager av erfarenheter och kunskap. I remissyttrandena uttrycks således erfarenhet och förväntan som tolkas som erfarenhetsrum och förväntanshorisont. Begrepp kan vara klara, men måste enligt Jordheim (2003) förbli mångtydiga och berätta om både det som har varit och om det som ska komma. I min studie betyder det att det finns spänningsfält där såväl nutida som historiska handlingsmöjligheter framträder.

I denna studie handlar tidsperioden om från när den första läroplanen för förskolan, Lpfö98, formulerades fram till de förarbeten som tagits fram inför läroplanen för förskolan Lpfö18 reviderad 2025. Detta betyder att teorin kan hjälpa till att förstå hur remissyttrandena är förankrade i tidsperiodens aktuella debatt och varför det skapar förväntan i form av oro. Den debatt som för närvarande pågår i samhället vad det gäller digitalisering i förskolan och som även framkommer i de olika remissyttrandena kan liknas vid en kris. När kritik riktas mot den digitalisering som har varit etablerad i förskolan kan detta ifrågasättande leda till en kris då det tvingar förskolan att omvärdera och förändra sin undervisning. Denna kris är för förskolan idag ett tillstånd av osäkerhet och förändring då förskollärare behöver hitta nya sätt att undervisa på. Hur människor upplever relationen mellan dåtid, nutid och framtid skapar spänningar (Jonsson, 2017).

Data och analys

Data består av de 117 remissyttranden som inkom till Skolverket under våren 2024. Genom kontakt med Skolverket erhöles alla remissyttranden via e-post. I ett första analyssteg skrevs samtliga yttranden ut och lästes förutsättningslöst igenom. För att få en helhetsbild över huvudinnehållet i de många yttrandena kategoriserades och systematiserades data under tiden yttrandena lästes. Meningar, fraser och begrepp som ansågs viktiga och relevanta för syftet färgmarkerades direkt i de utskrivna dokumenten. Dessa utgjorde mönster som sedan sorterades och organiserades i teman efter likheter där dokumenten sorterades i olika högar. Genom detta första analyssteg skapades det kunskap om de resonemang som skrivs fram kring förslaget gällande digitalisering, vilka lager av erfarenheter som lyfts fram och vad som framträder kring förväntan. Intresset i denna artikel handlar om spänningsfältet omkring digitalisering. Således riktades fokus dels mot förslaget att begreppen digital/digitala och digitalisering stryks i läroplanen, dels mot att förstärka förskollärares ansvar för att värdera och välja arbetssätt och lärverktyg utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I ett andra analyssteg användes post-it-lappar där viktiga innehållsliga centrala begrepp från de utskrivna dokumenten skrevs på olika lappar. Post-it-lapparna sattes på dokumenten i de olika högarna efter likheter. Utifrån dessa centrala begrepp blev högarna under processen färre och

reducerades till tre högar av dokument med följande innehållsliga teman: barns utveckling och lärande, jämlikhet och demokrati samt professionen. Tema barns utveckling och lärande innehöll exempelvis begreppen evidens, kollegial spridning, kognitiv mognad, digitala analfabeter. Tema jämlikhet och demokrati innehöll exempelvis begreppen nyckelkompetens, yttrandefrihet, kompensatoriskt stöd, förutsättningar. Tema professionen innehöll exempelvis begreppen kvantitativa studier, ansvar, autonomi, kompensatorisk roll. För att förstå vad som skapar spänningsfälten och för att koppla dessa till förskolans digitaliseringshistoria användes begreppshistoria. Av de 117 remissyttrandena valdes 24 yttranden ut för mer djupgående analys. Urvalet gjordes utifrån de remissyttrandena där det framkommer ställningstagande till förslaget gällande digitalisering som begrepp, där det finns tydliga motiveringar till ställningstagandet samt där det finns systematisk koppling från motiveringarna till möjliga framtida utfall av Skolverkets förslag. I användningen av begreppet digitalisering framträder det lager av erfarenhet och förväntan i yttrandena. Flertalet av de valda yttrandena innehåller starka känslouttryck i form av olika adjektiv som kraftuttryck kring förslaget. Därefter lästes dessa 24 yttranden igenom ännu en gång för att slutligen koppla dess innehåll till forskningsfrågorna. Samtliga moment i analysen gjordes av mig som ensamförfattare av denna artikel. Analysens tillförlitlighet har stärkts genom att texterna har tematiserats systematiskt i flera steg och jämförts på samma sätt. Studiens tillförlitlighet stärks ytterligare genom citat från remissyttrandena i resultatet.

Resultat

Resultatet presenteras som tre teman. De tre temana motsvarar innehållsliga spänningsfält där olika erfarenhet och förväntan skiljer sig åt, specifikt mellan röster som är förespråkare för förslaget och röster som är motståndare till förslaget. För att förankra spänningsfälten kring den historiska utvecklingen av begrepp används de analytiska begreppen från begreppshistorisk teori: erfarenhetsrum och förväntanshorisont. Analysen visar att dessa tre teman kan överlappa varandra. Resultatet presenteras med stöd av citat från remissyttrandena. Dessa citat har valts ut för att de tydligast visar ställningstaganden.

Barns utveckling och lärande

Det här spänningsfältet byggs inledningsvis upp av remissyttrandena som tillstyrker förslaget och som är negativa till digitalisering i förskolan och menar att digitalisering hämmar barns utveckling och lärande. Därefter följer yttrandena som avstyrker förslaget och som är positiva till digitalisering i förskolan och menar att barns utveckling och lärande gynnas av digitalisering.

Den erfarenhet som finns hos aktörer såsom barnläkare och specialist i allmänmedicin bygger på professionell kunskap och erfarenhet inom medicin. Dessa tillstyrker förslaget.

I denna grupp ingår även föräldrar och vissa kommuner. Den erfarenhet som finns lagrad i deras språk och begrepp som de använder bygger på andra länders nationella rekommendationer samt att det inte finns evidens i litteraturen för att förskolebarn som inte använder digitala läromedel skulle hamna efter i sin utveckling och i sitt lärande. I yttrandena lyfts tvärprofessionell hälsovetenskaplig kunskap och forskning kring barns utveckling som exempelvis visar på att risken med långa skärmtider på kort avstånd påtagligt ökar risken för närsynthet. Detta kan göra att det krävs glasögon i yngre åldrar och att det finns risk för näthinneavlossning i äldre åldrar. Att spegelneuronen i hjärnan inte utvecklas på samma sätt när barn tittar på en skärm är en oro som uttrycks. Ytterligare en negativ förväntan inför framtiden handlar om oro gällande skärmanvändning som tröst eller avledning och som kan förstärka känsloutbrott över tid samt att barn i behov av särskilt stöd är extra sårbara för att fastna vid skärmen och förstärka svårigheter. Dessa yttranden skriver således fram en oro för att barnens utveckling och lärande missgynnas och till och med skadas av digitalisering. Yttrandena lyfter även fram oroliga föräldrar som från egen erfarenhet ger exempel på, samt uttrycker kritik kring, förskolans passiva skärmanvändning utan möjlighet till interaktion. Föräldrarna anser det sorgligt att många förskolor har för många barn och uttrycker oro för att det finns för lite personal så att skärmar används för att få en lugn stund. Detta beskrivs motverka det kompensatoriska uppdraget. De betonar de rekommendationer för barn 0–5 år som publicerades 2023 samt att dessa överensstämmer bland annat med WHO:s rekommendationer att exempelvis barn upp till 2 år inte ska använda skärmar alls.

I yttrandena framkommer en oro vad det gäller om förslaget inte skulle gå igenom:

Om inte förskolan är skärmfri, förvägras familjer möjligheten att följa Barnläkarföreningens och WHO:s rekommendationer. Dessutom är många förskolegrupper åldersblandade, vilket gör det omöjligt att skydda de minsta barnen (1–2 år) från skärmanvändning så länge skärmar används i förskolan. (barnläkare)

Yttrandena skriver fram en positiv förväntan om en skärmfri förskola som gynnar det kompensatoriska uppdraget och har en pedagogisk miljö som är utformad efter barnens utvecklingsbehov så att de kan utvecklas för att nå sin potential i utveckling och lärande. Den skärmfria förskolan förväntas ha ett tydligare regelverk som, enligt en förälder, inte är ”mesigt formulerat”.

De yttranden som avstyrker förslaget lyfter fram att barns utveckling, lärande, kognitiva och kreativa utveckling stimuleras av digitala lärverktyg. I den grupp som uttrycker detta ingår exempelvis forskare i pedagogik på lärosäten, verksamma rektorer och personal på förskolor samt organisationer som arbetar med digitalisering. Den erfarenhet som finns lagrad i deras språk och de begrepp som de använder bygger exempelvis på professionell kunskap och egen erfarenhet, beprövad erfarenhet, forskardialoger, utbildningsvetenskaplig forskning och EU:s nyckelkompetenser. I yttrandena pekas det

på forskning som visar att det digitala erbjuder möjligheter som kan stimulera barns talande, läsning, matematik och undersökande inom många av de ämnen och områden som berörs i förskolans läroplan. De lyfter att digitala lärverktyg även kan möjliggöra för barn med annat modersmål än svenska för att lära sig, uttrycka sig, kommunicera och samspela samt att forskning visar att barn lär sig med stöd av digitala lärverktyg tillsammans med fysiska verktyg. Det lyfts även erfarenhet från förskolor där de digitala lärverktygen som används har en positiv effekt på barnens lärande när barnen och pedagogerna vidgar undervisningen från skärmen till den fysiska miljön och där barnen kan lära sig mer av att kombinera analoga och digitala material.

I yttrandena lyfts en oro för risken att verktygen helt väljs bort om förskollärare saknar digital kompetens och inte kan välja och värdera arbetssätt om förslaget skulle gå igenom. I stället behöver alla som arbetar i förskolan få kunskap om teknik, syfte och mål, menar de. Yttrandena uttrycker frustration och lyfter sina kritiska röster att det är

tråkigt att regeringen inte tar reda på hur förskolor arbetar innan man tar fram ett sånt här ur-uselt förslag!!!! (rektor)

samt att det

måste råda en stor missuppfattning om hur förskolan arbetar med digitala verktyg, eftersom detta remissförslag har tagits fram. (rektor)

Det uttrycks även en förväntan i form av oro för det politiska spelet och att det är

olyckligt att revideringar sker utifrån politiska bevekelsegrunder som inte alltid tar hänsyn till utbildningsvetenskaplig forskning vilket riskerar att barns utveckling av nödvändiga kompetenser påverkas negativt. (rektor)

En stark oro uttrycks i yttrandena bland annat vad det gäller det specialpedagogiska perspektivet och att digitala lärverktyg har avgörande positiv betydelse för barn med funktionsnedsättningar, för barn som är i behov av särskilt stöd samt för barn som inte har digitala verktyg hemma.

Digitala verktyg inom det specialpedagogiska området fyller en viktig funktion... (lärosäte)

Oron riktar sig även mot barn med annat modersmål.

För flerspråkiga barn och det interkulturella arbetet så blir de negativa konsekvenserna stora. Digitala verktyg är i många fall en förutsättning för kommunikation och att få en förståelse för det som sker under dagen. (kommun)

En positiv förväntan som uttrycks är i stället en förskola som inte begränsar och försvårar för barn samt en förskola som utvecklas i relation till omvärlden.

I detta tema bär digitalisering som erfarenhetsrum på språkliga benämningar som kan förstås som barns utveckling och lärande och i den benämningen syns den språkligt tillägnade kunskapen samt de språkligt förankrade erfarenheterna i yttrandena. I temat bär även digitalisering som förväntanshorisont på språkliga benämningar som kan förstås som en förväntan i form av oro för barns utveckling och lärande beroende på om Skolverkets förslag skulle gå igenom eller ej. Detta kan förklaras genom att argumenten exempelvis bygger på erfarenheter och kunskap från olika yrken som möter barn såsom läkare och förskollärare. Detta spänningsfält kan förstås genom den begreppshistoriska analysen då det handlar om omställningar i tidsperiodens aktuella debatt och varför det skapas negativ förväntan i form av oro gällande hur digitaliseringen påverkar barns utveckling och lärande.

Jämlikhet och demokrati

I detta tema har endast yttranden som avstyrker förslaget och är positiva till digitalisering i förskolan och som menar att digitalisering i förskolan gynnar jämlikhet och demokrati, kunnat identifierats.

I dessa yttranden lyfts förväntan i form av oro för ojämlikhet och ökade klyftor. Gruppen som uttrycker denna oro består av vissa myndigheter, lärosäten, kommuner, verksamma rektorer, specialpedagoger, lärare med konstnärlig inriktning, utvecklingssekreterare och digitaliseringsutvecklare. I yttrandena beskrivs erfarenhet som finns lagrad och som bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter, EU:s nyckelkompetenser, Skollagen samt erfarenheter som är pedagogers egna individuella erfarenheter för att förhindra ojämlikheter och ökade klyftor. Även kollektiva erfarenheter kring samarbete med andra i samhället, exempelvis i ett arbete kring hållbarhet och demokrati för att skapa en hållbar och inkluderande stad, lyfts som erfarenhet. Digital kompetens beskrivs i yttrandena i grunden som en demokratifråga och att digitala lärverktyg kan gynna barnens röster i samhällsfrågor.

Om förslaget skulle gå igenom uttrycks i yttrandena förväntningar om en förskola som blir mer ojämlik än idag och som får ökade klyftor då vissa barn riskerar att hamna efter barn som får tidig exponering för digitala lärverktyg. En konsekvens kan bli att barns förutsättningar blir olikvärdiga inför framtiden. För förskolan kan detta

förstärka skillnader mellan olika geografiska områden, socioekonomiska grupper och typer av förskolor. (digitaliseringsutvecklare)

Yttrandena lyfter en oro för att konsekvensen blir en underminering av barns möjligheter att göra sina röster hörda och nyttja sin rätt till yttrandefrihet och således blir

det svårt för förskolor att fostra barnen till demokratiska medborgare. I yttrandena uttrycks en förhoppning om en fortsatt demokratisk och likvärdig förskola där barnen rustas med rätt verktyg och kunskap för att möta digitaliseringen i samhället vilket kan förstås som en positiv förväntan.

I detta tema bär digitalisering som erfarenhetsrum på språkliga benämningar som kan förstås som jämlikhet och demokrati och i den benämningen syns den språkligt tillägnade kunskapen samt de språkligt förankrade erfarenheterna i yttrandena. I temat bär även digitalisering som förväntanshorisont på språkliga benämningar som kan förstås som en oro för att förskolan inte kommer att gynna jämlikhet och demokrati om Skolverkets förslag skulle gå igenom. Detta kan förklaras genom att argumenten exempelvis bygger på professionella erfarenheter och kunskap från olika yrken såsom lärare på lärosäten och lärare i förskolan.

Professionen

Det här spänningsfältet byggs inledningsvis upp av yttranden som tillstyrker förslaget och som är negativa till digitalisering i förskolan och menar att digitalisering påverkar professionen negativt. Därefter följer yttranden som avstyrker förslaget och som är positiva till digitalisering i förskolan och menar att professionen gynnas av digitalisering.

I den här gruppen som är positiva till förskollärares förstärkta ansvar finns exempelvis lärosäten, fackförbund och kommuner. I yttrandena lyfts erfarenhet som finns lagrad i språk och begrepp från verksamhet i professionen. Yttrandena lyfter vikten av tilltro till förskollärarprofessionen och den kunskap och erfarenhet som finns i den. Skrivningarna i förslaget visar att

det ligger inom förskollärares profession och kompetens att bedöma vilka lärverktyg som bör användas i undervisningen. Rektor ska i normalfallet lita på att förskollärarna gör rätt i bedömningar. Om det skulle finnas anledning för rektor att ifrågasätta bedömningarna så finns verktygen för det i förordningen, vilket är bra. (fackförbund)

I yttrandena uttrycks som positiv förväntan och en förhoppning att förskollärare får en högre status när deras professionella autonomi stärks och ansvaret ökar. Genom detta möjliggörs och skapas bättre förutsättningar för förskollärarna. Det framkommer att förskolläraryrket inte nämnvärt kommer att påverkas.

Gruppen som avstyrker förslaget och som beskriver påverkan på förskolläraryrket består av exempelvis verksamma förskollärare, lärosäten, andra statliga myndigheter, kommuner samt olika organisationer som arbetar med digitalisering. I yttrandena uttrycks att det ställs orimliga krav på rektorer och förskollärare. Erfarenheten som finns lagrad bygger på kunskap kring EU:s nyckelkompetenser samt professionell erfarenhet och kunskap från yrket. I yttrandena framkommer att det är

väldigt svårt att förstå hur Skolverket kan lägga detta ansvar på förskolorna då många remissvar som inkom i samband med digitaliseringsstrategin påpekade att förskolornas kompetens avseende hur man bör använda digitala verktyg är bristande. (lärosäte)

I yttrandena kopplas detta ökade ansvar på förskollärare till minskad likvärdighet då det skapas ojämlikhet i hur pedagogiska resurser utnyttjas vilket kan leda till risk för skadlig användning.

Om skrivningen angående digitala verktyg tas bort beskrivs i yttrandena negativ förväntan gällande ekonomin då det blir svårare att motivera inköp och uppdateringar av verktygen. Som en följd av detta framkommer en oro för att kunna förstå risker och se möjligheter med verktygen och risk för en underminering av förskolans kompensatoriska roll. Konsekvensen kan då bli att förslaget inte får den effekt som önskas och att det kompensatoriska uppdraget blir svårt att uppfylla om kompetensen inte finns. Det uttrycks även en oro för bristen på satsningar vad det gäller stöd och kompetensutveckling och att konsekvensen blir att det ställs orimliga krav på förskollärares översättningskompetens, förmåga att tolka läroplanen och att förmågan att kunna stödja sig på beprövad erfarenhet minskas. Det framkommer att på sikt kommer kompetenser hos förskollärare påverkas negativt vilket även påverkar studenterna på förskollärarutbildningen. Om skrivningen kring digitaliseringen tas bort finns risk att studenterna kan få svårt att utveckla förmågor som uttrycks i studenternas examensmål under den verksamhetsförlagda utbildningen.

I detta tema bär digitalisering som erfarenhetsrum på språkliga benämningar som kan förstås som professionen och i den benämningen syns den språkligt tillägnade kunskapen samt de språkligt förankrade erfarenheterna i yttrandena. I temat bär även digitalisering som förväntanshorisont på språkliga benämningar som kan förstås som en oro för professionen beroende på om Skolverkets förslag skulle gå igenom eller ej. Detta kan förklaras genom att argumenten exempelvis bygger på erfarenheter och kunskap från olika yrken såsom kommuner och förskollärare. Detta spänningsfält kan förstås genom den begreppshistoriska analysen då det handlar om omställningar i tidsperiodens aktuella debatt och varför det skapas oro kring den förväntan inför framtiden gällande hur digitaliseringens vara eller inte vara kan påverka professionen.

De aktörer som tillstyrker förslaget består bland annat av läkare, föräldrar, fackförbund samt vissa lärosäten och kommuner. Dessa aktörer betonar olika risker med användning av digitala lärverktyg och värdesätter tydliggörande av förskollärares ansvar för pedagogiska val baserat på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Aktörer som avstyrker förslaget består av bland annat av lärosäten, verksamma rektorer och personal på förskolor, vissa myndigheter och kommuner samt organisationer som arbetar med digitalisering. Dessa aktörer har en stark betoning på bevarande av digitalisering i förskolan, inte minst ur ett utvecklings- och demokratiperspektiv och att professionell

utveckling inte får glömmas bort om fokus flyttas från ett obligatoriskt digitalt innehåll i förskolan.

Diskussion

Resultatet visar att den erfarenhet som finns lagrad och som lyfts fram i yttrandena är mångfacetterad och baserad på kunskap från utbildning, professionell yrkesverksamhet, rekommendationer, policydokument och forskning. Det framkommer även att beprövad erfarenhet samt egen och kollektiv erfarenhet, fungerar som utgångspunkt. Vidare visar resultatet att yttrandena innehåller resonemang kring olika förväntan i form av oro kring förslaget. Oron kopplas till förväntan gällande barns utveckling och lärande, jämlikhet och demokrati samt professionen som är de språkliga begrepp som det strids om. Meningarna gällande digitalisering i förskolan går isär i aktuell forskning och digitalisering framställs ofta som antingen positivt eller negativt (Otterborn, 2023) vilket även överensstämmer med denna studies resultat. Likt Nilsen och Kjällander (2023) visar mina resultat att digitalisering i förskolan är en mångfacetterad och komplex fråga och det är lätt att hålla med om deras argument om att det behövs en mer nyanserad syn.

Resultatet visar på spänningsfält mellan användningen av digitala medier och barns utveckling och lärande. Det framkommer spänningsfält mellan aktörerna bakom yttrandena. Spännvidden mellan erfarenhetsrummen och förväntanshorisonterna är stora. Detta kan ses som en kontrovers i samhället mellan olika grupper som ser olika faror och uttrycker oro beroende på om förslaget skulle gå igenom eller ej. De olika sidorna är inte i balans och de kritiska rösterna tenderar att höras mer. Framträdande i dessa grupper är medicinsk personal i ena änden av spänningsfältet och personal i förskolan i andra änden. Medicinsk personal har tydligast formulerat erfarenhetsrum. Här tolkas en statusskillnad in som antagligen påverkar samhällsdebatten och även politiken. Då det framgår att yttrandena grundar sina argument i skilda erfarenhetsrum blir spänningarna förståeliga. Inom tema barns utveckling och lärande pågår således olika strider och olika språkliga begreppsförskjutningar vad det gäller barns utveckling och lärande.

Det riktas kritik mot förslaget och studiens resultat visar på en oro för ojämlikhet och underminering av barns möjligheter att göra sina röster hörda samt nyttja sin rätt till yttrandefrihet vilket kan innebära att förskollärare mister en viktig möjlighet att arbeta med demokratifostran. Digitala lärverktyg lyfts som en viktig aspekt av demokrati i förskolans undervisning. Endast de yttranden som avstyrker förslaget tar upp det demokratiska perspektivet. Detta tolkas som att de som tillstyrker förslaget inte ser detta som ett problem värt att lyfta vilket delvis är förvånande då förskolan vilar på demokratins grund och borde vara den främsta stöttepelaren inför revideringen av läroplanen och således värt att lyftas i yttranden. Inom tema jämlikhet och demokrati pågår således språkliga förskjutningar vad det gäller jämlikhet och demokrati.

Under tema professionen framkommer oro i spänningsfältet mellan aktörerna bakom yttrandena. Detta gör att spänningar mellan arbetsgivare och arbetstagare tolkas in. I relation till den tidigare kunskap vi har om förskollärares roll betyder detta att stöd inte bara behöver tas i den vetenskapliga grunden utan förskollärare behöver även fortsätta förhålla sig till, och ta stöd i, den beprövade erfarenheten och få fortsatt kompetensutveckling. Även här finns en statusskillnad som förmodligen påverkar de verksamma förskollärarna mest och då på ett negativt sätt. Förhoppningsvis kommer motpolerna, för barnens bästa, att uppnå en viss samklang i denna fråga. Inom tema professionen pågår således också olika strider och olika språkliga begreppsförskjutningar vad det gäller professionen.

Det finns inte bara spänningsfält inom varje respektive tema, mellan erfarenhet och förväntan, utan också mellan dessa tre teman framträder spänningsfält. Temana kan således förstås i relation till varandra och har en växelverkan då det beskrivs olika förväntanshorisonter från ett och samma erfarenhetsrum. De olika erfarenhetsrum som skrivs fram som stöd i resonemangen är av olika karaktär och kan även kopplas till en och samma förväntanshorisont. Teorin har bidragit med att skapa förståelse för varför spänningsfälten uppstår. Utifrån det som har uttryckts i yttrandena förankras lager av erfarenhet genom kunskap om, och olika erfarenheter av, digitalisering i förskolan och att det utifrån denna erfarenhet framkommer oro och farhågor gällande olika förväntan kring barns utveckling och lärande, jämlikhet och demokrati samt professionen inför framtiden. Med hjälp av de historiska nedslagen har teorin i denna studie hjälpt till att få syn på betydelsen av de erfarenheter som finns för att stödja en optimal utveckling, förstärka barnets roll och rättigheter i samhället samt vikten av förskollärares kompetens. Samtidigt som det lyfts en oro i yttrandena uttrycks även en förhoppning och positiv förväntan att den reviderade läroplanen ska bli som det målas upp i yttrandena och att förväntan för förskolan och barnen ska bli positiva.

I debatten framträder således en begreppslig spänning: digitalisering förstås inte enhetligt utan laddas med olika innehåll beroende på erfarenhet och förväntan. Detta kan kopplas till denna studies resultat. De aktörer som är positiva till förslaget verkar koppla digitalisering till skärmtid vilket ofta förknippas med passiv användning. De aktörer som är negativa till förslaget verkar däremot betona användningen av digitala lärverktyg för pedagogiska syften. Samtidigt är det inte alltid självklart att digitala lärverktyg alltid innebär skärmanvändning, vilket ytterligare kan komplicera definitionen av begreppet digitalisering. Denna skillnad kan tyda på att motsättningen delvis handlar om olika definitioner och förståelser av begreppet digitalisering snarare än om teknikens faktiska närvaro i förskolan. Med denna bakgrund kan det argumenteras för att konflikten i mindre utsträckning handlar om digital teknik ska förekomma i förskolan eller ej. Snarare tycks den handla om olika definitioner och förståelser av begreppet digitalisering samt om teknikens funktion i förskolan. Den centrala frågan borde därför inte handla om digitala lärverktyg ska finnas i förskolan eller ej utan hur de används och integreras för

ett tydligt pedagogiskt syfte. När närliggande begrepp används med olika innebörd är det därför möjligt att aktörerna talar förbi varandra vilket kan bidra till begreppsförvirring i debatten om digitaliseringens plats i förskolan.

Under vårvintern 2025 meddelade regeringen beslut om ändringar i förskolans läroplan som bland annat innebär att förskolan i huvudsak ska vara skärmfri för barnen (Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet, 2025). Knappt två veckor senare utkom den skrivning som kom att träda i kraft i den reviderade läroplanen för förskolan. Där står bland annat att barn ska ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande och vid val av lärverktyg behöver hänsyn tas till barns förutsättningar, ålder och mognad. För barn under två år bör endast analoga lärverktyg användas och för äldre barn bör eventuell användning av andra lärverktyg än analoga ske med stor restriktivitet (Skolverket, 2025). Här finns ett utrymme för tolkningar av läroplanen när gamla begrepp utmanas och nya uppstår kring vad begreppet digitalisering kan komma att innehålla i en nära framtid. Kommer begreppet att försvinna helt och ersättas av andra, som de äldre begreppen multimedia och informationsteknik, för att utveckla språket i takt med utvecklingen när de gamla orden inte räcker till? I pressmeddelandet kan utläsas ett politiskt spel när det står att den progressiva andan alltför länge har präglat svensk förskola. Otterborn (2023) lyfter farhågor med att digitalisering kan ha ett vinstsyfte och leda till utbildningspolitiska beslut som är baserade på annat än vetenskap. Ytterligare forskning behövs för att identifiera effekterna av barns tidiga digitala aktiviteter så att riktlinjer och policyer förfinas och uppdateras ytterligare (Bohicchio m.fl., 2022). Det kan konstateras att de aktörer som tillstyrkte förslaget och har högre status vann denna kontrovers. I framtiden, när vi har facit i hand, får vi se vilka konsekvenser detta fick. Och vilka som påverkades av konsekvenserna och hur.

Referenslista

- Bohicchio, V., Keith, K., Montero, I., Scandurra, C., & Winsler, A. (2022). Digital media inhibit self-regulatory private speech use in preschool children: The “digital bubble effect”. *Cognitive Development*, 62, 101180. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0885201422000284>
- Bro T. (2018). *Möjlig ökning av närsynthet bland barn i Sverige*. <https://lakartidningen.se/klinik-och-vetenskap1/artiklar1/originalstudie/2018/07/mojlig-okning-av-narsynthet-bland-barn-i-sverige/>
- Buskqvist, U., Johansson, E., & Hermansson, C. (2023). Inbetween Literacy Desirings and Following Commands: Rethinking Digitalization in Swedish Early Childhood Education. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 9(2), 210–220. <https://doi.org/10.1080/20020317.2023.2229021>
- Enochsson, A.-B., & Ribaeus, K. (2021). "Everybody Has to Get a Chance to Learn": Democratic Aspects of Digitalisation in Preschool [Journal Articles; Reports - Research]. *Early Childhood Education Journal*, 49(6), 1087-1098. <https://doi.org/10.1007/s10643-020-01117-6>
- European Commission. (2025). Rådets rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande. <https://education.ec.europa.eu/sv/focus-topics/improving-quality/key-competences>
- Hernwall, P. (2016). 'We have to be professional'—Swedish preschool teachers' conceptualization of digital media. *Nordic journal of digital literacy*, 11(1), 5–23.
- Jonsson, K. (2017). *Fånga i begreppen? Revolution, tid och politik i svensk socialistisk press 1917–1924*. Doktorsavhandling. Södertörns högskola.
- Jordheim, H. (2003). *Läsningens vetenskap*. Anthropos AB.
- Kjällander, S. (2022). Att känna sig hemma i den digitala världen. Digital kompetens och demokrati utifrån tre perspektiv: elevernas, rektorernas och lärarnas. *Nordisk tidskrift för pedagogik och kritik*, 8. <https://doi.org/10.23865/ntpk.v8.4069>
- Kjällander, S., & Riddersporre, B. (2019). *Digitalisering i förskolan på vetenskaplig grund*. Natur & Kultur.
- Koselleck, R. (2004). *Erfarenhet, tid och historia: Om historiska tiders semantik*. Daidalos.
- Li, C., Cheng, G., Sha, T., Cheng, W., & Yan, Y. (2020). The Relationships between Screen Use and Health Indicators among Infants, Toddlers, and Preschoolers: A Meta-Analysis and Systematic Review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, Vol. 17. <https://doi.org/10.3390/ijerph17197324>
- Lindeman, S., Svensson, M. & Enochsson, AB. (2021). Digitalisation in early childhood education: a domestication theoretical perspective on teachers' experiences. *Educ Inf Technol* 26, 4879–4903. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10501-7>
- Lundqvist, J., Sandström, M., Franzén, K., Wetso, G.-M., Larsdotter Bodin, U., Runström Nilsson, P., & Munter, A.-C. (2021). Differentierad undervisning och integrerade digitala verktyg i förskola och skola: En storskalig studie. *Utbildning & Lärande*, 15(3). <https://doi.org/10.58714/ul.v15i3.11272>
- Nilsen, M. (2018). *Barns och lärares aktiviteter med datorplattor och appar i förskolan*. [Doktorsavhandling, Göteborgs universitet]. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/57483?locale=sv>
- Nilsen, M. (2020). *Barns digitala aktiviteter. Samspel mellan barn, lärare och digitala teknologier i förskolan*. Liber.
- Nilsen, M. (2025). Digitala läspraktiker i förskolan. *Nordisk barnebagforskning*, 22(1), 106–126. <https://doi.org/10.23865/nbf.v22.592>
- Nilsen, M., & Kjällander, S. (2023). Introduktion till temanummer: Digitalisering i förskolan. *Utbildning & Lärande*, 17(4). <https://doi.org/10.58714/ul.v17i4.18250>

- Nilsen, M., Petersen, P., & Danielsson, K. (2023). Digital högläsning för flerspråkande i förskolan. *Utbildning och lärande*, 17(4). <https://doi.org/10.58714/ul.v17i4.18253>
- Otterborn, A. (2023). *Det bästa av två världar: Förskollärares arbete med digitala och analoga resurser i förskolans STEM-undervisning*. <https://doi.org/10.3384/9789179295523>
- Otterborn, A., Sundberg, B., & Schönborn, K. (2023). The Impact of Digital and Analog Approaches on a Multidimensional Preschool Science Education. *Research in Science Education*, 54, 185–203. <https://doi.org/10.1007/s11165-023-10133-6>
- Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet. (2017, 19 oktober). *Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet: Bilaga till regeringsbeslut I:1*. <https://www.regeringen.se/contentassets/72ff9b9845854d6c8689017999228e53/nationell-digitaliseringsstrategi-for-skolvaseendet.pdf>
- Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet. (2025, 27 februari). *Barnen i förskolan ska mötas av fler böcker och färre skärmar*. Regeringskansliet. [Barnen i förskolan ska mötas av fler böcker och färre skärmar - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/barnen-i-forskolan-ska-motas-av-fler-bocker-och-farre-skarmar)
- Skolverket. (1998). *Läroplan för förskolan Lpfö98*. Skolverket.
- Skolverket. (2018). *Läroplan för förskolan Lpfö18*. Skolverket.
- Skolverket. (2024a). *Konsekvensutredning avseende förslag till ändring av området digitalisering i förskolans läroplan*. Skolverket.
- Skolverket. (2024b). *Skolverket föreslår ändringar i förskolans läroplan*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/om-skolverket/nyheter-och-pressmeddelanden/nyheter/nyheter/2024-03-22-skolverket-foreslar-andringar-i-forskolans-laroplan>
- Skolverket. (2025). SKOLFS 2025:23. *Förordning om ändring i förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplan för förskolan*. Skolverket. [SKOLFS 2025:23](https://www.skolverket.se/skolf/2025/23)
- Thorell, L.B., Burén, J., Ström Wiman, J., Sandberg, D. & Nutley, S.B. (2022). Longitudinal associations between digital media use and ADHD symptoms in children and adolescents: a systematic literature review. *European Child & Adolescent Psychiatry* 33, 2503–2526 (2024). <https://doi.org/10.1007/s00787-022-02130-3>
- UNICEF Sverige. (2018). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*.
- Walan, S., & Enochsson, A-B. (2024). Affordances and Obstacles When Integrating Digital Tools into Science Teaching in Preschools. *Research in Science & Technological Education*, 42(3), 533–552. <https://doi.org/10.1080/02635143.2022.2116423>
- Wernholm, M., Hvit Lindstrand, S., & Kjällander, S. (2023). Barns hybrida lek i förskolan. *Utbildning & Lärande*. 17(4), 105–122. <http://dx.doi.org/10.58714/ul.v17i4.18268>
- Wu, D., Xinyi, D., Danqing, L., & Hui, L. (2023). How Early Digital Experience Shapes Young Brains During 0-12 Years: A Scoping Review. *Early Education and Development*, 1–37. <https://doi.org/10.1080/10409289.2023.2278117>